

person; 3) the most essential actants for **Social group** are *organization, administration, time*; 4) the most essential actants for **important person** are *organization, office, law*. As the text chosen for the analysis belongs to the presidential discourse the leading role played by the words belonging to the reference field **Social group** is intrinsic. Detailed analysis of contexts for each chosen reference field which are easily singled out and systematized with the help of the Tropes provides additional insights into the language use. In general, the material obtained with the help of this software can be viewed as the basis for the reconstruction of lingual cultural codes characteristic of the presidential discourse as an expression of social interaction of the institutional discourse. This research has claimed the software application Tropes to be an effective instrument of content analysis of different texts. The conducted study of the text illustrating Presidential memoranda allowed to make conclusions concerning the close connection of two reference fields: Social group, Important person.

References

1. Stemler S. An overview of content analysis//Practical Assessment, Research & Evaluation, 7(17), 2001.– [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://PAREonline.net/getvn.asp?v=7&n=17>
2. www.semantic-knowledge.com
3. <https://www.whitehouse.gov>
4. <https://www.whitehouse.gov/the-press-office/2015/03/13/presidential-memorandum-providing-order-succession-within-council-enviro>

*Доскоч Інна Олегівна,
Львівський національний університет ім. І. Франка*

ЛІНГВІСТИЧНА КОНЦЕПЦІЯ ГІПЕРНАРАТИВУ

Лінгвістичні дослідження художнього наративу зазнали змін на початку ХХІ століття. До об'єкту вивчення, яким досі був текст, додано новітню форму посттрадиційного прозового тексту – художній гіпертекст (ХГт). Сучасне мовознавство тлумачить це явище як необмежений лінійним сполученням структурних елементів твір, із довільною, багатоплановою структурою та з характерним змінним центром, орієнтований фокус якого залежить від діяльності читача [4, с. 58].

У лінгвістичному дискурсі проблема розгляду художнього тексту в гіперреальності здобула особливої уваги. Актуальність вивчення художнього гіпернарративу зумовлено складністю гіпертекстуального сюжету, що спричинює мисленнєву операцію читача, у процесі якої формується новий тип усвідомлення реальності. Людина у співпраці з комп'ютерними технологіями розвиває свій власний інтелект, мислення, уяву, принципи та особливості логіко-мисленнєвого моделювання. Сьогодні багатоманітний вплив

інноваційних засобів комунікації на сприйняття людиною текстового повідомлення знаходиться на початковому етапі вивчення.

ХГт являє собою особливий вид письмової комунікації за посередництвом інтерактивних засобів. На перший погляд, гіпернарратив володіє базовими ознаками позамережевого твору, а саме відтворення дійсності за допомогою образів, символів, естетико-збагачене мовлення, експресія, відсутня певна регламентація використання засобів. Проте, при глибинному аналізі ХГт в он-лайн просторі, вдається виокремити його визначальна риси – суб'єктивізм розуміння та відображення. Інакше кажучи, індивідуальне світобачення, світовідчуття і, відповідно, світовідтворення автора спрямоване на індивідуальне світосприйняття та інтелект читача.

Наділення читача текстового документу свободою дій стало можливим завдяки специфічній структурній побудови електронного тексту. Більшість дослідників гіпертексту (Р. Барт, Ж. Бодріяр, У. Еко, Дж. Лендов, С. Слоан, М. Фуко, Ю. Завадський, С. Чемеркін) схильні вважати ХГт ризоморфним утворенням, що містить вузли переходу від одного тексту до іншого, і дозволяє вибирати певні відомості для читання або послідовність читання, в такий спосіб формуючи щоразу інший організований у систему лінійний текст [1, с. 99]. Текстовий матеріал, що наповнює ХГт, не вишикуваний в єдиний лінійний ланцюжок, як це властиво для традиційного прозового тексту. Натомість, елементи цієї нелінійної структури – гіпотексти – володіють лінійною формою [3, с. 37]. Багатовимірний, ризоморфний або ж нелінійний текст пропонує читачеві вибір можливих шляхів прочитання за допомогою активних містків-переходів, де кожний окремий його фрагмент сприйматиметься за правилами послідовного викладу матеріалу.

Головна функціональна особливість гіпертексту, як технології представлення інформації, полягає в організації простору роботи з текстовими масивами. Поява міжтекстових вузлів змінює структуру читання та письма, таким чином, що ці дві техніки мовленнєвої діяльності стають наближеними [2, с. 84]. За їхньої участі вербальний дискурс сполучається з невербальними елементами (малюнками, схемами, звуками) так само легко та гармонійно, як текстова інформація поєднується в єдиному семантичному полі.

Працюючи з гіпертекстом, розглядаючи особливо уважно його підвид “художній гіпертекст”, можемо запропонувати визначення свого бачення: ХГт – це емоційно забарвлений твір нелінійного характеру з багатогранністю вибору прочитання образів та смислів. У первісному ідейному задумі художня література покликана пробуджувати в людині творче начало. ХГт навіть посилює цей процес, хоча частково змінює його динаміку.

Досліджуючи принципи функціонування художнього тексту у форматі електронної комунікації, де ХГт – форма художнього стилю мовлення, можна виділити такі найбільш важливі ознаки як: новітній мережевий спосіб побудови твору; підвищений рівень складності створення сюжету, образів, оформлення; нелінійна форма представлення матеріалу; інтерактивність; динамічність;

фрагментарність; принцип ігрового освоєння реальності; індивідуальна інтерпретація дійсності.

Отже, в часі інформаційного прогресу змін зазнає розуміння явища художнього тексту як особливого виду письмової комунікації за посередництвом комп'ютерних технологій. ХГТ стає гнучким, пристосованим до кожного індивіда та відкритим для потреб кожного читача завдяки гіпертекстовій організації масивів інформації. Такий електронний текст володіє базовими властивостями тексту в традиційному розумінні та, водночас, функціонує як мовленнєве утворення особливого типу, що викликає особливий інтерес досліджень лінгвістичних студій у сьогоденні.

Література

1. Українська мова. Енциклопедія / Редкол.: Русанівський В.М., Тараненко О.О., Заблук М.П. та ін.. – Київ: Вид-во «Укр.енцикл.» ім. М.П. Бажана. – 2007. – 856 с.

2. Чемеркін С.Г. Стилїстика гіпертексту // Мовознавство: науково-теоретичний журнал / С.Г. Чемеркін. – Київ, 2009. – Вип. 5. – С. 79-87.

3. Landow G.P. Hypertext 3.0. Critical Theory and New Media in an Era of Globalization. – the USA: The John Hopkins University Press, 2006. – 436 p.

4. Sloane S. Digital Fictions: Storytelling in a Material World / S. Sloane. – Stamford, Connecticut: University of Puget Sound. – 2010. – 227 p.

*Дубовцова Тат'яна Антоновна,
УО «Белорусский торгово-экономический университет
потребительской кооперации», Республика Беларусь*

О НЕКОТОРЫХ ОСОБЕННОСТЯХ СОВРЕМЕННОЙ ПАРАДИГМЫ ЛИНГВИСТИЧЕСКОГО ОБРАЗОВАНИЯ

В условиях очень быстрого научно-технического прогресса, всеобщего стремления к интеграции, глобализации и постоянных перемен в социальной и экономической сферах жизни знания устаревают всё быстрее. Современное общество испытывает острую потребность в гибких, адаптивных системах образования, предусматривающих возможности достаточно быстрой профессиональной переориентации, а также в эффективном образовании, развивающем познавательную деятельность студентов.

Перед высшим образованием поставлена задача – приблизиться к уровню владения иностранными языками, признанному в Европе «пороговым», т.е. уровню, позволяющему решать наиболее типичные задачи в повседневной жизни при непосредственном общении, создающему реальные условия для использования иностранного языка в самообразовательных целях, в интересующих областях знания и сферах человеческой деятельности, включая профессиональные задачи.